

Anna Likavcová

Pozůstalost Miroslava Cejpa jako zdroj dokumentace a poznání historických proměn v Novém Městě nad Metují v městské části Krčín

Bakalářská práce v rámci studijního programu Historické vědy studijního oboru Presentace a ochrana kulturního dědictví, Historický ústav Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové, Hradec Králové 2024.

Posudek vedoucího práce

Autorka předložila rozsáhlou práci (více než 170 stran), ve které se pokouší utřídit, zpracovat, dílčím způsobem zhodnotit a zpřístupnit písemnou pozůstalost Miroslava Cejpa (1925-2000) z Krčína.

Text má logickou strukturu a výstavbu. Počíná stručným přehledem literatury týkající se jednotlivých oblastí, ke kterým se její práce vztahuje. Následuje soupis pramenů, v daném případě kronik obce Krčín a Nového Města nad Metují od první poloviny 19. století prakticky až do současnosti.

Dále autorka zařazuje stručný přehled vývoj kronikářství – zejména obecního a městského – v českých zemích, jako nezbytný rámec pro stanovení charakteristiky práce a pozůstalosti Miroslava Cejpa. Správně zde odvozuje, že se nejedná o kronikáře v pravém slova smyslu, protože se soustředil výhradně na shromažďování historických i dobových dokumentů nejrůznější povahy, přičemž (vědomě?) nepřistupoval ke zpracování finálního zápisu letopisecké povahy. Na druhou stranu Cejpmu toto neoficiální postavení umožňovalo naprostou svobodu získávání informací i jejich případnou interpretaci.

Následný soupis kronik obce Krčín i Nového Města nad Metují, jehož se Krčín stal v roce 1949 městskou částí, včetně přílohy č. 1 podává přehled paralelního vývoje obecních kronik obou zpočátku samostatných obcí, posléze kronik společného novoměstského územního celku s důrazem na období působení Miroslava Cejpa do roku 2000.

Těžiště práce A. Likavcové podle mého názoru leží v kapitole 6. a v přílohách 2 až 5, částečně i 6, přičemž tyto zde nejsou pouhými „přílohami“, ale nezastupitelnou a integrální součástí zpracování předmětné pozůstalosti.

Autorka podává její strukturovaný a velmi podrobný přehled, přičemž ji z materiálového hlediska člení na dvě základní skupiny – na písemnosti, kam řadí nejrůznější výpisky, texty a přehledy autora, dále dílčí přepis staré gruntovní knihy obce apod., a na fotografickou dokumentaci shromážděnou či přímo vytvořenou M. Cejpmem.

Již sama tato část, která zpřístupňuje Cejpmu rozsáhlou pozůstalost pro případné další využití, by podle mého názoru mohla být dostačující na práci obhajovanou jako „bakalářskou“.

Nicméně autorka přiřazuje velice důležitou kapitolu sedmou, ve které provádí dílčí komparaci obsahu kroniky Nového Města nad Metují a Cejpovy „krčínské“ dokumentace.

Na vzorku několika let poté dokládá, nakolik Cejpem shromážděné materiály pronikaly, resp. byly jmenovanými oficiálními kronikáři vřazovány do městských kronik Nového Města nad Metují. A současně na několika případech dokumentuje, nakolik jsou Cejpovy texty obsáhlejší, podrobnější a přesnější. Naznačuje též, nakolik je Cejpova pozůstalost nezastupitelné např. pro studium místních názvů, lokálních festivit, činnosti spolků apod., které v celoměstské kronice nenacházejí místo. Celkově tak dokládá obecnější skutečnost, kdy se místní historie určité lokality po jejím administrativním připojení k jinému širšímu celku z tohoto tytu pramene (kroniky) podstatným způsobem vytrácí.

K podobnému závěru dochází autorka i v případě shromážděné fotografické dokumentace, která je v pozůstalosti Miroslava Cejpa mnohonásobně rozsáhlejší a podrobnější, navíc v mnoha případech je zde i tematicky, místně či personálně uspořádaná. Podobná obrazová dokumentace u městské kroniky je naopak poměrně omezená, v některých letech (zatím?) dokonce zcela chybí.

Závěrem autorka přiřazuje dílčí výstupy, které ze své dokumentace realizoval za svého života ještě sám Miroslav Cejp – zejména přednášky, výstavy a drobné příspěvky do regionálního tisku. Za velmi pozitivní považuji, že autorka Cejpovu pozůstalost nejen výše uvedeným způsobem zpracovala, ale sama se již nyní aktivně snaží o její zpřístupnění, a to uspořádanou výstavou ve zdejší knihovně i vlastní přednáškou pro veřejnost.

Z uvedených důvodů hodnotím počínání studentky Anny Likavcové velmi kladně

Zcela mimo rámec předložené bakalářské práce zůstává zatím otázka, nakolik bude rodina vlastníků ochotna předmětnou pozůstalost zpřístupnit pro případné badatelské využití, při kterém bude pochopitelně nutné provést nejen jistou pramennou kritiku, ale vyrovnat se s nástrahami v podobě takových výdobytků současné doby jako jsou dopady např. GDPR.

Závěr:

Vzhledem ke zvolenému postupu, obrovskému rozsahu pořádací prací i provedenému hodnocení pozůstalosti Miroslava Cejpa pro novodobou historii Novoměstska **doporučuji bakalářskou práci Anny Likavcové k obhajobě a hodnotím ji známkou...**

V Hradci Králové dne 10. května 2024

PhDr. Zdeněk Zahradník, vedoucí práce